

PROVINCIE
FLEVOLAND

Rijksoverheid

EERSTE RUIMTELIJK ARRANGEMENT FLEVOLAND 2025

I. INTRODUCTIE

Het Ruimtelijk Arrangement

Rijk en provincies maken wederkerige bestuurlijke afspraken in ruimtelijke arrangementen om sneller tot uitvoering van ruimtelijke opgaven in provincies te komen. Het Ruimtelijk Arrangement is een set van bestuurlijke afspraken. Het doel van het Ruimtelijk Arrangement is om de ruimtelijke vertaling van maatschappelijke opgaven op nationaal en provinciaal niveau op elkaar af te stemmen. Zo wordt er gebouwd aan een gezamenlijke agenda voor ruimtelijke ordening.

De minister van VRO sluit namens het kabinet de ruimtelijke arrangementen met provincies tijdens de BO's Leefomgeving in juni 2025 en committeert daarmee ook de collega-bewindspersonen aan de uitvoering van de gemaakte afspraken. Dit moet bijdragen aan de realisatie van ruimtelijke opgaven in Flevoland en aan het versterken van de samenwerking met het Rijk over ruimtelijke vraagstukken. De Ruimtelijk Arrangementen neemt het Rijk op in de Uitvoeringsagenda als onderdeel van de uitvoering van de Nota Ruimte.

II. WEDERKERIGE AFSPRAKEN 2025

Wederkerigheid en samenwerking

Rijk en provincie Flevoland maken in dit Ruimtelijk arrangement wederkerige afspraken. Onder wederkerigheid wordt verstaan dat Rijk en provincie zich beiden gebonden voelen aan de gemaakte afspraken, zich herkennen in de opgaven die in de Provincie Flevoland spelen maar ook de kansen erkennen. Rijk en regio zullen zich gezamenlijk blijvend inspannen om invulling te geven aan die gemaakte afspraken. De afspraken en het wederzijds commitment en vertrouwen vormen de basis voor de invulling en realisatie van de Ruimtelijke afspraken. De provincie vraagt hierbij nadrukkelijk aandacht voor de stapeling van keuzes die de financiële en daarmee uitvoeringskracht van de provincie raken. Hiervoor heeft de Provincie separaat voor de bespreking op het Bestuurlijk overleg een *Positioning Paper* (Bijlage A) geagendeerd. Deze context speelt nadrukkelijk bij het vaststellen van dit eerste Ruimtelijk Arrangement.

DE AFSPRAKEN OP EEN RIJ:

Wonen, Werken & Bereikbaarheid

RUIMTELIJKE VISTA STRATEGIE

- In Flevoland is sprake van 4 *daily urban systems*, ieder met hun eigen dynamiek en karakter. Rijk en provincie erkennen deze verscheidenheid die vraagt om een eigen benadering en aanpak. Rijk en provincie onderschrijven hiermee een gedifferentieerde ruimtelijke ontwikkelstrategie.
 - a. Insteek is een gebalanceerde ontwikkeling van regio's op basis van ontwikkelpotentie en de relatieve ligging van regio's in het stedelijk netwerk Nederland
 - b. Flevoland bestaat uit vier van zulke *Daily Urban Systems*: NO-Polder, Lelystad en omgeving, Zeewolde-Harderwijk en omgeving en Almere-MRA.
 - c. De regio's Zeewolde en Almere zijn nadrukkelijk onderdeel van de *Daily Urban Systems* van resp. Harderwijk-Zeewolde en Amsterdam-MRA.
- Voor de provincie Flevoland is een integrale strategische inzet voor geheel Flevoland, gericht op het samen inhoudelijk verder uitwerken vanuit het bredere perspectief van het bouwen van een vitale samenleving het leidende principe. Het Rijk via bestaande trajecten waar het Rijk betrokken is. Voorbeelden zijn de NOVEX-gebieden Metropoolregio Amsterdam en de Regio-Zwolle,) de Strategische Agenda Flevoland 2026-2027, Woondeals, Regiodeal Nieuw Land etc.

WONINGBOUW

- Rijk en de provincie Flevoland blijven gezamenlijk invulling geven aan de realisatie van de reeds afgesproken woningbouwambities en acties ter bevordering van de Woningbouw, zoals opgenomen in onder andere de Woondeals en de Woontopafspraken van 11 december 2024. Met erkenning van ieders eigen rol en verantwoordelijkheden, waarbij aandacht is voor de noodzakelijke randvoorwaarden behorende bij de woningbouwopgave en te blijven werken aan passende oplossingen.
- De Provincie geeft aan open te staan voor, en invulling te geven aan, de toekomstige woningbouwopgave en -ambities richting 2050, welke samengaat met andere ruimtelijke belangen. Hier geven de minister van VRO en de provincie in de komende maanden gezamenlijk invulling aan. Dit in relatie tot de processen van de NOVEX-gebieden, hun Uitvoeringsagenda's en de keuzes die worden gemaakt in de Nota Ruimte, zoals de ruimtelijke strategie voor onderscheidende regionale ontwikkeling.
- Het Rijk en de provincie Flevoland nemen in de groei van Flevoland bereikbare steden en dorpen als vertrekpunt bij de actualisaties van bestaande programma's (o.a. SAF, NOVEX, Woondeals). Een duurzaam bereikbaar Flevoland met voldoende werkgelegenheid is van groot belang om bij te kunnen dragen aan de nationale woningbouwopgave. Bestaande en nieuwe afspraken over de groei van Flevolandse kernen hangen samen met bestaande en nieuwe

afspraken over bereikbaarheid die op lokaal, provinciaal en nationaal (via het MIRT) niveau worden genomen. Nieuwe afspraken over de groei gaan ook gepaard met nieuwe afspraken over voorzieningen.

Water

ZOETWATER

- Het Rijk en de provincie Flevoland werken gezamenlijk met gemeenten, waterschappen, Rijkswaterstaat en verschillende maatschappelijke organisaties in het Deltaprogramma Zoetwater om weerbaarder te worden tegen zoetwatertekort. Het beschikbaar zijn van voldoende zoet water is ook in de provincie Flevoland een gezamenlijke opgave en vraagt om robuuste keuzes die hier rekening mee houden.
- Het Rijk is voor wat betreft het waterbeheer verantwoordelijk voor het nationale beleidskader, de strategische doelen en voor maatregelen die een nationaal karakter hebben. De nationale belangen hiervoor heeft het Rijk geborgd in de NOVI, het Nationaal Waterprogramma en het Deltaprogramma Zoetwater, waarbij ook samen wordt gewerkt met de decentrale overheden.
- De provincie Flevoland zet in op het duurzaam in balans brengen van watervraag en -aanbod, waarbij onder andere rekening wordt gehouden met nieuwe (grote) watervragers, zoals waterstoffabrieken.
- Ten behoeve van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie werkt het Rijk intensief samen met de overheden in Flevoland binnen bestaande gebieds-overleggen. Het Rijk vraagt Provincie Flevoland om zich gezamenlijk in te zetten om de verbinding te leggen tussen het ruimtelijk domein en de regionale zoetwaterstrategie waarbij de gevolgen van afnemende zoetwaterbeschikbaarheid ruimtelijk worden vertaald in de diverse ruimtelijke instrumenten die het Rijk de provincie, waterschap en gemeenten ten dienste staan.
- Rijk en de provincie Flevoland bespreken zo nodig de ruimtelijke vertaling van de zoetwateropgave op de daarvoor bestemde bestaande tafels, inclusief in het Bestuurlijk Platform Zoetwater. Nadrukkelijk is er aandacht voor de beperkte zoetwaterbeschikbaarheid in het IJsselmeergebied.

WONINGBOUW & WATER

- Het Rijk werkt, in samenwerking met de betrokken decentrale overheden en instanties in Flevoland, aan de uitvoering van het Actieprogramma Beschikbaarheid Drinkwaterbronnen 2023-2030.
- Het Rijk vraagt de Provincie Flevoland om drinkwaterbeschikbaarheid actief mee te nemen als randvoorwaarde bij nieuwe ontwikkelingen van de woningbouw.
- Bij de planvorming voor grootschalige woningbouw zullen Rijk, provincie gemeenten en drinkwaterbedrijven vroegtijdig worden betrokken, zodat de drinkwatervoorziening afgestemd kan worden op een toenemende vraag en/of (drink)waterbesparing onderdeel kan zijn bij de bouw van woningen in regio's waar een drinkwatertekort dreigt. Daarmee kan rekening worden gehouden met toekomstige ruimtelijke reserveringen voor drinkwaterwingebieden en aanvullende infrastructuur. Zo wordt tijdig een koppeling gemaakt tussen de nieuwe woningbouw en de drinkwatervraag die daaruit voortkomt.
- In gesprekken hierover is het van belang om aan te sluiten bij de daarvoor bestemde zoetwatertafel van het Deltaprogramma Zoetwater, waar zowel Rijk, decentrale overheden en drinkwaterbedrijven vertegenwoordigd zijn.

KUST EN RECREATIE

- De provincie Flevoland, betrokken gemeenten, het Waterschap Zuiderzeeland en het Rijk starten in 2025 een ontwerpnd onderzoek naar de kansen van een aantrekkelijk leisure-gebied langs het water, zonder dat sprake is van buitendijks bouwen. De (eerste) bevindingen van dit ontwerpnd onderzoek worden besproken tijdens het BO Leefomgeving 2026.

Economie & Energie

TOEKOMSTIG ECONOMISCH PROFIEL

- De provincie Flevoland neemt, mede op basis van het advies van Buck Consultants en het rapport 'Nieuw Land, Ruimte voor innovatie' (2023), in 2025 het initiatief om in afstemming met de ministeries van VRO, EZ en Defensie een toekomstig economisch profiel op te stellen, met een focus op hightech in relatie tot agrifood, mobiliteit & logistiek, hightech materials, weerbaarheid/veerkracht/nationale veiligheid. Voor het opstellen van dit profiel stelt de provincie een plan van aanpak of procesvoorstel op, inclusief een overzicht van de benodigde input van de betrokken ministeries. Het ministerie van EZ zal bij dit proces de inhoudelijke expertise van RVO betrekken. Tijdens dit proces zorgt EZ bovendien voor een goede aansluiting op nationale strategische kaders, programma's & agenda's op economisch gebied, zoals de verdere uitwerking van de Nationale Technologie Strategie (NTS).
- De vervolgspraak op voorgaande is dat de provincie Flevoland, samen met de ministeries van EZ en Defensie verschillende ontwikkelscenario's verder gaan uitwerken. Deze scenario's gaan vergezeld met door de provincie Flevoland te duiden ruimtelijke consequenties. Hiermee kan worden gestart nadat (i) de provincie Flevoland, samen met de ministeries van VRO, EZ en Defensie het toekomstig economisch profiel voor Flevoland hebben uitgewerkt en (ii) er meer duidelijkheid bestaat over de voorkeurslocaties voor Defensie-functies in Flevoland (mei-december 2025).
- Tijdens het BOL 2026 worden de uitkomsten van het economisch profiel én de ontwikkelscenario's (incl. voorkeur voor scenario) besproken. Daarna volgt het gesprek over evt. vervolgstappen, gebaseerd op het voorkeurscenario.
- Rijk en provincie spreken af dat tussentijdse nationale besluitvorming met grote ruimtelijk economische impact (o.a. defensie en luchthavenbesluiten) rekening houdt met de kansen en bedreigingen voor het (op te stellen) economische ontwikkelperspectief van Flevoland, de ambities van de Flevolandse samenleving (regionale brede welvaart) en doorvertaling krijgt in de bijstellingen van de gezamenlijke uitvoeringsagenda's (SAF en NOVEX gebieden).

ENERGIE

- Rijk en provincie spreken met elkaar af om het belang, de omvang en de toenemende ruimtelijke impact van de langjarige energieopgave gezamenlijk uit te blijven dragen naar medeoverheden, coöperaties van agrariërs burgers en (energie)bedrijven. De goede ervaringen hiermee bij de aanleg van grote windparken worden benut.
- Ruimtelijke ontwikkelingen kunnen niet zonder transportcapaciteit. De impact op het stroomnet zal de provincie daarom vroegtijdig meewegen bij het maken van haar ruimtelijke plannen. Dit speelt in Flevoland met betrekking tot het zorgvuldig inplannen van onder andere 380 KV en van batterijen gekoppeld aan bestaande infra (vb. hoogspanningsleidingen), zoals nu gebeurt bij Lelystad. Via de Interbestuurlijke Samenwerkingsafspraken (ISA) worden daar in 2025 verdere afspraken over gemaakt tussen provincies, gemeenten, Rijk en netbeheerders. Het is nadrukkelijk een gezamenlijke inspanning om de keuzes die gemaakt worden met elkaar te nemen en de ruimtelijke en overige effecten van keuzes te wegen. Hierover vindt terugkoppeling plaats naar de NOVEX-tafel.
- Rijk en de provincie Flevoland blijven met elkaar in gesprek over het realiseren van voldoende ruimte (fysiek en milieu) voor economie en energie en geven gezamenlijk een vervolg aan de

handelingsperspectieven uit het onderzoek 'ruimte voor verduurzaming industrie'. Daarbij hoort het beschermen wat er nu aan ruimte aanwezig is.

- De provincie blijft, conform haar bevoegdheden ruimtelijk toezien op ruimtelijke reserveringen voor het energiesysteem (vestigingsplaatsen voor grootschalige elektriciteitsopwekking en buisleidingenstroken) en waar dit mogelijk is, zal dit worden opgenomen in provinciale ruimtelijke kaders.
- Rijk en medeoverheden spannen zich in om voldoende fysieke ruimte te creëren voor functies met een hoge milieucategorie in relatie tot extra ruimtevraag met betrekking tot circulariteit. Bij Lelystad ligt een gebied met een hoge milieucategorie en dit biedt hier kansen voor deze economische activiteit. Het Rijk onderzoekt hiervoor of er aanvullendenregelgeving noodzakelijk is om in het omgevingsrecht een minimale milieucategorie af te dwingen of dat het bestaand instrumentarium hiervoor voldoende is. Het Rijk spreekt haar steun uit aan provincies en gemeenten om actief te sturen op de invulling van bedrijvigheid in de industrieclusters.
- Rijk en medeoverheden blijven invulling geven aan de afspraak dat medeoverheden ruimte bieden aan grootschalige batterijen door deze toe te staan op locaties waar deze qua ruimtelijke voorwaarden goed passen. Medeoverheden hanteren geen algeheel moratorium op grootschalige batterijen.
- Rijk en de provincie Flevoland gaan met elkaar in gesprek over de nationale ruimtelijke opgave voor de diepe ondergrond. Middels lands-dekkende regiosessies wordt ook de regionale ruimtelijke opgave in beeld gebracht voor ondergrondse activiteiten op het gebied van energie, zoals geothermie en ondergrondse opslag van waterstof. Hierover vindt terugkoppeling plaats naar het NOVEX-proces.
- Rijk en provincie erkennen de voorname rol van de Maximacentrale in het Nederlandse energienetwerk, en die zij speelt voor het waarborgen van de leveringszekerheid van energie. Deze voorname rol weegt het Rijk mee in de clean industry-aanpak.
- De elektriciteitshoofdcorridor van "Eemshaven (Groningen) tot NZKG (Amsterdam)" is van nationaal belang. Met ruimtelijke ontwikkelingen langs deze corridor, kan met de programmering van onderstations op de juiste plek en op het juiste moment (Tennet), invulling gegeven worden aan nationale en provinciale opgaven. Rijk en provincies spreken af ruimtelijk structurerende keuzes te maken ten aanzien hiervan in de omgevingsvisies en de uitvoeringsagenda's. Hierover vindt terugkoppeling plaats in de Interbestuurlijke Samenwerkingsafspraken (ISA) voor energie afspraken tussen provincies, gemeenten, Rijk en netbeheerders.
- Rijk en provincie(s) spreken af in te zetten op flexibilisering van het energiesysteem met decentrale energielandschappen bij de landing van nationale opgaven met een hoge impact op de energievraag.

DEFENSIE-LOCATIES

- Rijk en provincie Flevoland werken samen met de betrokken gemeenten en het waterschap Zuiderzeeland aan de inpassing van de gekozen (bovenregionale) voorkeurslocaties in een gezamenlijk proces uit, waarbij koppelkansen met andere ruimtelijke opgaven aanleiding kunnen zijn om de realisatie van de behoeften onderdeel te maken van een gezamenlijk gebiedsproces, waarbij, indien relevant, gebruik gemaakt wordt van reeds lopende interbestuurlijke gebiedsprocessen (NOVEX- gebieden, verstedelijkingsstrategieën etc.)
- Bovengenoemde partijen houden rekening met de door het kabinet op 23 mei 2025 in het ontwerp Nationaal Programma Ruimte voor Defensie in de provincie Flevoland vastgestelde voorkeurslocaties voor de volgende behoeftes:

- **Behoefte I: Concentreren en versterken ondersteunende eenheden.** Samen met de regio wordt in beeld gebracht welke randvoorwaarden nodig zijn met betrekking tot de mobiliteit en de doorstroming op aan- en afvoerwegen richting Flevoland. De locatie ligt in een netwerk van natuurgebieden en aantasting daarvan is niet geheel te voorkomen. Natuurcompensatie zal nodig zijn. In de vervolgfase moet daarom aandacht zijn voor natuurcompensatie en ruimtelijke inpassing. De locatie biedt hiervoor voldoende ruimte.
- **Behoefte XI: Laagvlieggebieden helikopters.** Met betrokken provincies zal het benodigde juridisch-planologische regime voor deze gebieden worden uitgewerkt.

Landbouw, Natuur & Erfgoed

LANDBOUWGRONDEN

- Rijk en provincie spreken af 'zorgvuldig om te blijven gaan met landbouwgronden'. Bij grootschalige gebiedsontwikkeling of ingrijpende locatie ontwikkelingen van nationaal belang wordt gekeken wat passend is bij het DNA van het gebied (o.a. landbouwgronden, agrarische structuur, watersystemen en zoetwaterbuffer) bij het verkennen van inpassingsmogelijkheden). Dit omdat de provincie Flevoland binnen de provincie de regietaak vervult inzake landbouwgronden.
- De ministeries van VRO en LNVN, het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) en de provincie Flevoland overleggen over de (aanvullende) inzet van het RVB in 2026 in relatie tot landbouwgronden. Dat doen zij in het kader van de door VRO te verlenen opdracht 2026 aan het RVB. Hierbij wordt onder meer gekeken naar:
 - De wijze om invulling te geven aan Flevolandse opgaven, voor inwoners en bedrijven door het RVB in Flevoland. Flevolandse agrariërs met een verhuisopgave bij functiewijziging gezamenlijk ondersteunen bij het zoeken naar alternatieven.
 - De randvoorwaarden om te kunnen bijdragen aan de grondmobiliteit bij functiewijzigingen voor ruimtelijke ontwikkelingen van nationaal en provinciaal belang (uitvoeringsmiddelen: pachtprizen, afwaardering hectareprizen of uitkoop).
 - Het eigenaarschap van publieke gronden en rentmeesterschap (o.a. verschraling bodem en landbouwwaarde bij veelvuldige verpachting voor intensief gebruik)
 - Het gewenste Flevolandse ontwikkelperspectief (POVI) in de gebieden met gronden van het RVB: o.a. stedelijk Pampus, Oosterwold, Zuiderhage en in het landelijk gebied rondom hoogwaardige landbouwgronden.
- Rijk en provincie Flevoland herbevestigen hierbij dat LNVN en de provincies ambtelijk in gesprek blijven over de uitwerking van de ruimtelijke keuzes voor het landelijk gebied. Deze gesprekken hebben onder meer betrekking op de wijze waarop Flevoland een bijdrage kan en wil leveren aan de landelijke stikstof-problematiek en op N2000 gebieden in de omliggende provincies.
- Uitwerking en besluitvorming over eventuele interbestuurlijke afspraak ruimtelijke keuzes voor landbouw en natuur in het landelijk gebied – waaronder aanwijzing prioritaire gebieden om Nederland van het stikstofslot te halen - loopt in beginsel via de BO Landelijk Gebied lijn. Deze keuzes en afspraken worden vervolgens betrokken bij het NOVEX-proces met de cyclus van ruimtelijke arrangementen. Het NOVEX-proces wordt ingezet om de keuzes voor het landelijk gebied in samenhang met andere ruimtelijke opgaven te bekijken en te wegen (wonen, bedrijvigheid, economie, energie etc.).
- Jaarlijks bespreken VRO en de provincie in het kader van het Ruimtelijk Arrangement of nieuwe kansen en dilemma's vanuit nationaal en provinciaal belang leiden tot de agendering van ruimtelijke structurerende keuzevraagstukken.

GROEN IN EN OM DE STAD

- *Principe van nabijheid/ toegankelijkheid (mensgericht)*: Rijk en de Provincie Flevoland zetten vanuit het belang voor verstedelijking, recreatie, gezondheid en klimaatadaptatie in op robuuste verbindingen tussen stedelijk en niet-stedelijk gebied; mogelijk goed te combineren met langzame verkeersroutes en groenblauwe dooradering.
- *Principe van aansluitende structuren (natuurgericht)*: Rijk en de provincie Flevoland zetten vanuit biodiversiteit in op groenblauwe structuren, die op de verschillende schaalniveaus op elkaar aansluiten: nationaal, regionaal/provinciaal als op lokaal/gemeentelijk niveau.
- *Principe van meervoudig ruimtegebruik*: Rijk en provincies zetten zoveel mogelijk in op meervoudig ruimtegebruik. Waar mogelijk worden slimme functiecombinaties gemaakt en efficiënt ruimtegebruik met behoud van ruimtelijke kwaliteit.
- Het Rijk inventariseert op welke middelen op Europees niveau voor deze opgave potentieel aanspraak kan worden gemaakt, als onderdeel van het breder in beeld brengen van Europese financieringsmogelijkheden in het kader van de Natuurherstelverordening.

CULTUREEL ERFGOED EN LANDSCHAP

- Het Rijk is bij ruimtelijke opgaven goed opdrachtgever en betreft cultureel erfgoed in een vroeg stadium bij de planvorming, uitvoerings-, inrichtings- en beheervraagstukken van ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor worden passende instrumenten ingezet zoals de gebiedsbiografie en ontwerpend onderzoek. Vanaf de start wordt daarbij gekozen voor een ontwikkelingsgerichte en erfgoed inclusieve benadering van de ruimtelijke opgaven, die inzet op de realisatie van transitie met oog voor de bestaande kwaliteiten van gebieden en met de juiste schaal en vormgeving
- OCW en de provincie werken daarvoor samen aan heldere en wederkerige procesafspraken over een effectieve (kwaliteit verhogende) doorwerking van erfgoedbeleid bij ruimtelijke en andere gerelateerde opgaven. Voor een selectie van waardevolle landschappen zullen Rijk en provincies de kernkwaliteiten uitwerken. Het Rijk zal rekening houden met deze kernkwaliteiten in Rijksprogramma's en projecten, met als doel het duurzame kwaliteitsperspectief van deze waardevolle landschappen te vergroten en de koppelkansen te benutten. Het Rijk houdt wat betreft de staat van het cultureel erfgoed (inclusief cultuurlandschap) vinger aan de pols met behulp van de erfgoedmonitor, de monitor landschap, de PBL-planmonitor NOVI en de Monitor NOVI.
- De provincie Flevoland werkt - waar dat nog niet is gebeurd - uit wat de gebiedsspecifieke landschappelijke kwaliteiten en onderliggende waarden zijn. Rijk en provincie gaan het gesprek aan over de selectie waardevolle cultuurlandschappen en werken deze uit in een aanpak. Rijk en provincie werken gezamenlijk aan de totstandkoming van ontwikkelperspectieven.
- OCW en de provincies onderzoeken samen hoe gemeenten ondersteund kunnen worden bij de verankering van cultuurlandschappelijke waarden in omgevingsplannen en -visies. OCW zet hiervoor Erfgoed en Overheid in en heeft daarnaast handreikingen, *good practices* en voorbeeldregels ter beschikking. Waar dit al gebeurt, wordt dit voortgezet.

Data-uitwisseling

- Rijk en regio zorgen voor betere data-uitwisseling, zodat deze meer kan worden gebruikt voor onder andere monitoring en *digital twinning*. Daar waar sectoraal aanvullende afspraken zijn/worden zijn deze leidend.

III. SAMENVATTING EN ONDERTEKENING

Samenvatting van afspraken

De te maken afspraken hebben betrekking op samenhangende ruimtelijk opgaven voor de provincie Flevoland. Het doel is om deze afspraken -samen met de Strategische Agenda Flevoland – te laten bijdragen aan een vitale en complete Flevolandse samenleving. Rijk en de Provincie committeren zich daarom langjarig aan deze opgaven. Dit in samenhang met eerder gemaakte afspraken tijdens het BO Leefomgeving 2024 met betrekking tot onder ander andere energie/waterstof campus Almere etc.

Samenhang Ruimtelijk Arrangement en SAF

Het Ruimtelijk Arrangement en de Strategische Agenda Flevoland (SAF) zijn instrumenten gericht op langjarige samenwerking Rijk-Provincie en Rijk-regio. Doel van beide is het gezamenlijk bouwen aan een Flevolander samenleving. Het Ruimtelijk Arrangement heeft focus op ruimtelijke structuur en wederkerige inzet Rijk en Provincie Flevoland op hoofdlijnen (ook i.r.t. andere provincies, zoals zoetwaterbeschikbaarheid en energie-infrastructuur) vanuit langere termijn. Focus van de SAF is (programmeren) gemeenschappelijke inzet Rijk regio op kortere termijn (bezien vanuit lange termijn). Daarbij ook meer nadruk op sociaalmaatschappelijke thema's en lokale context. Het Ruimtelijk Arrangement en de Strategische Agenda Flevoland zijn coherent en aanvullend.

Betrokkenheid gemeenten en waterschap

Gemeenten en het waterschap zijn geïnformeerd over de afspraken die in dit Ruimtelijk Arrangement zijn gemaakt. Over de voortgang zullen ze eveneens worden geïnformeerd door de Provincie. Aandachtspunten bij de uitwerking van de hierin gemaakte afspraken bespreekt de provincie met hen en brengt deze in in de jaarlijkse NOVEX-overlegcyclus.

Voortgang en Monitoring

Deze voortgang van de gemaakte uitwerkingsafspraken wordt in samenhang besproken in de jaarlijkse NOVEX-overlegcyclus van DO-NOVEX en DG-overleggen en het BO Leefomgeving.

Looptijd afspraken

De looptijd van de gemaakte afspraken is 1 jaar. Tijdens het BO Leefomgeving 2026 wordt op de stand van zaken besproken en wordt het Ruimtelijk Arrangement waar nodig geactualiseerd en/of voortgezet. Zo ontstaat er een 'rollende agenda' binnen een cyclisch overlegproces.

Ondertekening door minister van VRO en gedeputeerde Ruimte Flevoland

Den Haag 3 juni 2025

.....

*Mona Keijzer
Minister van Volkshuisvesting
en Ruimtelijke Ordening*

.....

*Ellentrees Müller
Gedeputeerde Ruimte provincie Flevoland*

Bijlage

- A. *Positioning Paper* provincie Flevoland, behorende bij het Ruimtelijk Arrangement Flevoland 2025